

niedziela, 28.01.2024

Święto Matki Bożej Gromnicznej

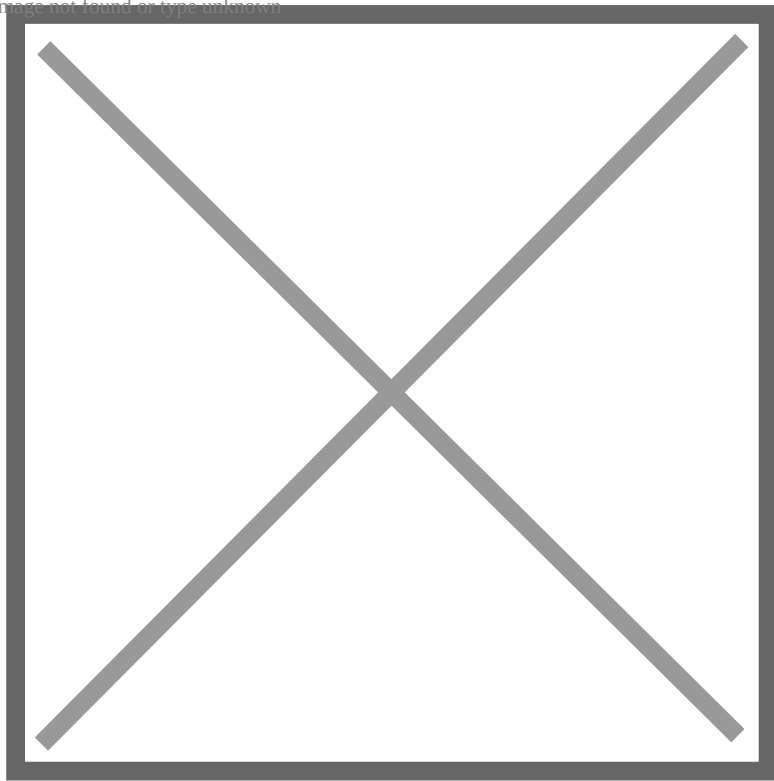
Według Prawa Mojżeszowego każda kobieta przez czterdzieści dni po urodzeniu chłopca, a przez osiemdziesiąt dni po urodzeniu dziewczynki pozostawała „nieczysta”. Nie wolno jej było dotykać niczego świętego, ani wchodzić do świątyni.

Po upływie tego czasu matka musiała przynieść do świątyni jednorocznego baranka.

Jeśli zaś ona jest zbyt uboga, aby przynieść baranka, to przyniesie dwie synogarlice, albo dwa młode gołębie, jednego na ofiarę całopalną i jednego na ofiarę przełagalną za nią i będzie oczyszczona (por. Kpł 12,8).

Światło na oświecenie pogan

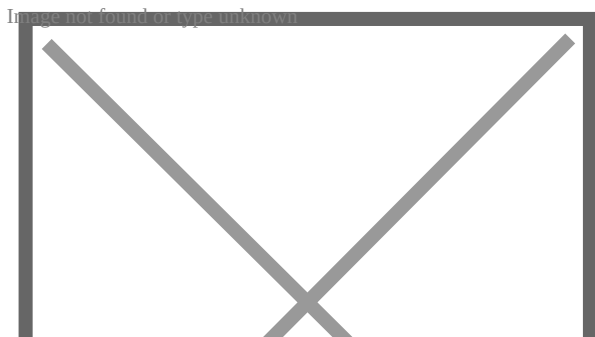
Image not found or type unknown

Pamiętkę tego dnia, w którym w jerozolimskiej świątyni starzec Symeon wziął na ręce sześciotygodniowe Dzieciątko i uniół Je wysoko z najwyższą czcią, poznając w Nim Zbawiciela świata, Kościół obchodził już w IV wieku. Od połowy V wieku ustalono datę 2 lutego jako Święto Prezentacji Dzieciątka Jezus. W VII wieku pojawia się nazwa Oczyszczenia Najświętszej Maryi Panny. W tradycji polskiej, dzień ten nazywa się świętem Matki Bożej Gromnicznej. W ten sposób uwypukla się fakt przyniesienia przez Maryję małego Jezusa do świątyni. W czasie Ofiarowania, starzec Symeon wziął na ręce Pana Jezusa i wypowiedział prorocze słowa: Światłość na oświecenie pogan i na chwałę ludu Izraela (Łk 2,32). Według podania procesja z zapalonymi świecami była znana w Rzymie już w V wieku. Natomiast od X wieku upowszechnił się obrzęd poświęcania świec, których płomień symbolizuje Jezusa – Światłość świata,

Chrystusa, który uciszał burze, był, jest i na zawsze pozostanie Panem wszystkich praw natury...

Tradycja polska

WAPLETA BWAŚWIĘTYMIKOŁAJA Pana Jezusa ma charakter wybitnie Maryjny. Liturgia Kościoła, która prowadzi nas do niebiańskiego Światła i która tym Światłem nas broni oraz osłania od wszelkiego zła. Dlatego często bierzemy do rąk gromnice, zwłaszcza w niebezpieczeństwach wielkich klęsk i grożącej śmierci. Poświęcone 2 lutego świece, jakby widomy znak Bożej Jasności, zapala się w trudnych życiowych chwilach po to, aby „zadziałała” interwencja Bożej Opatrzności.

W religijnej tradycji polskiej podczas burzy, nadal stawiamy świece - gromnicę w oknach. Gromnicami zażegnawano klęski gradowe, ich dymem kreślono znaki krzyża na drzwiach, piecu, oknach i belkach stropowych, jako „zapory przeciw nieczystym siłom i nieszczęściom”. W każdym domu katolickim powinna być przynajmniej jedna gromnica. Zapala się ją także przy konającym, aby Maryja - Ta, która niosła do świątyni Jezusa - Światłość Prawdziwą, prowadziła dusze umierających wprost do wiekuistej światłości, do nieba.

Przed?u?ony” okres Bo?ego Narodzenia

Z Uroczystością Matki Bożej Gromnicznej kończy się w Polsce okres śpiewania kolęd, trzymania żłóbków i choinek - kończy się „przedłużony” okres Bożego Narodzenia.

Liturgicznie okres ten kończy się wcześniej - Świętem Chrztu Pana Jezusa. Jednak polski zwyczaj ma swoje uzasadnienie nie tylko w dawnej tradycji, ale przede wszystkim w tym, że w Matkę Bożą Gromniczną Pan Jezus jeszcze jako Dziecię jest ofiarowany w świątyni.

Często także razem z uroczystością Matki Bożej Gromnicznej kończy się również w Polsce okres kolędowania, czyli duszpasterskiej wizyty w rodzinach - po domach.

Od 1997 roku z woli Sługi Bożego Jana Pawła II, Kościół powszechny obchodzi również dnia 2 lutego, Dzień Życia Konsekrowanego, poświęcony modlitwie za osoby, które oddały swoje życie na służbę Bogu i ludziom w niezliczonych zakonach, zgromadzeniach i instytutach konsekrowanych.

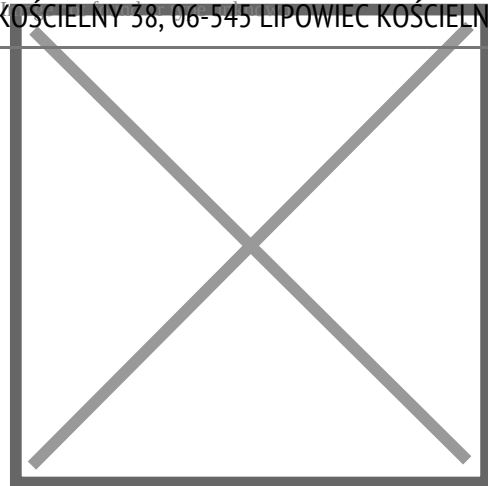
W Zgromadzeniu Ducha Świętego, w dniu 2 lutego wspominamy rocznicę śmierci naszego odnowiciela i współzałożyciela zakonu, Sługi Bożego ojca Franciszka Liebermanna CSSp (1852 r.).

W polskiej literaturze o tym święcie, pięknie napisała Kazimiera Iłakowiczówna:

O Panno prześliczna, gromniczna!
Pod ogień Twój święcony,
wiszący nad woskiem gromnic,
przez las kolący i wyjące wilki,
idę bez wszelkiej obrony:
Nie módl się, ani się przyczyniaj,
ale tylko wspomnij!
Ty, coś rodziła Dziecię bez ognia i dachu,
a przez ucieczkę uszła od zamachu

i potem całe życie wyczekała w lęku
na Syna mękę. (...)

I nie módl się, Najświętsza Panno,
Gwiazdo szczęśliwego, krótkiego konania,
nie módl się, Zorzo łask, nie oślaniaj,
tylko wspomnij.
(K. Iłakowiczówna)

Pani Gromniczna

Szczególnie rzewny i chwytający za serce jest motyw podań ludowych o Matce Bożej Gromnicznej, która „pod płaszczyk swej przemożnej opieki bierze wszystkie sieroty, a zwłaszcza te, których matki pomarły trzymając w stygnącej dłoni zapaloną gromnicę. Umiera człowiek, kończy się jego ziemski wędrówka, przy jego łożu gromadzi się rodzina. Umierający, wyrazem swych oczu, daje znać, że czegoś chce i każdy wie, o co prosi i w stygnącą już dłoń podają mu zapaloną gromnicę... W serce wstępuje ufność, że u jego łoża stoi Pani Gromniczna, by swego wiernego czciociela przeprowadzić przez bramę śmierci ze światłem gromnicy w rękę”. Ludowy poeta Józef Strug, tak przed wielu laty pisał o Gromnicznej świcy:

Gdy życie nasze dobiegnie do końca,
Gdy Bóg ostatnie godziny policzy,
Niech nam zaświeci, jak promienie słońca,
Światło gromnicy.
Gdy nasze czoło pot śmiertelny zrosi,
Gdy nasze łoże obstąpią szatani,
Twojej obrony niech każdy uprosi –
Gromniczna Pani!

Kiedy nad nami zawisną czarne chmury,
Gdy na wsze strony lecą błyskawice,
Gdy ciemność straszna od dołu do góry:
Święćmy gromnicę!
Matko Najświętsza! My nędzni grzesznicy,
Pod Twoją obronę się uciekamy,
Przed Twym obrazem, przy świetle gromnicy,
Ciebie błagamy! (...)
Bądź nam Matką w życiu i przy zgonie,
Niech Twoja łaska zawsze nam przyświeca,
Niech nasza miłość ku Tobie zapłonie.
(Józef Strug)

Rozpali? domowy ogień?

Ludowym zwyczajem - gromnicę po poświęceniu w kościele, zanoszono zapaloną do domu, aby od tego ognia rozpaść domowy ogień, co miało zwiastować zgodę i miłość w rodzinie. Z zapaloną gromnicą obchodził też gospodarz całe swoje obejście i dom, klękając na każdym progu, aby złe moce nie miały przystępu do zagrody.

Zachowajmy szacunek dla gromnicznej świecy, jaki mieli do niej nasi ojcowie i dziadowie.

Zachowały się także liczne ludowe przysłowia, związane z dniem Matki Bożej Gromnicznej, określające pogodę i urodzaje na najbliższe lato:

- Gromnica, zimy połowica.
- Gdy na Gromnicę z dachu ciecze, zima jeszcze się odwlece.
- Gdy na Gromniczną rozstaje – rzadkie będą, urodzaje.
- Gdy słońce świeci na Gromnicę, to przyjdą większe mrozy i śnieżyce.
- Gdy na Gromniczną mróz, chowaj chłopie sanie, szykuj wóz.